

Heeft u zelf een interessant weetje of wil u zelf een artikel schrijven voor onze krant? Laat het ons dan zeker weten. De deadlines om uw bijdrage in te dienen zijn 10 september, 10 november, 10 januari, 10 maart, 10 mei en 10 juli.

de redactie,
Nelly, Alex, Inge

Intro

Wat kunt u in deze editie verwachten?

Antwerp-Tax – 4 generaties familiebedrijf – wat is hun geheim?

Raymond Van Gastel, ex-boekhouder van Antwerp-Tax, nam deel aan de wandeling die Alex organiseerde voor het welkomsfeest van de Grand Yard. Raymond is al 10 jaar gepensioneerd en opperde het idee om zijn oude werkgever te interviewen. Dit leverde veel details op die u verderop kunt lezen.

125 jaar Minervafabriek. Een bijdrage van Paul J.L.C. De Mol.

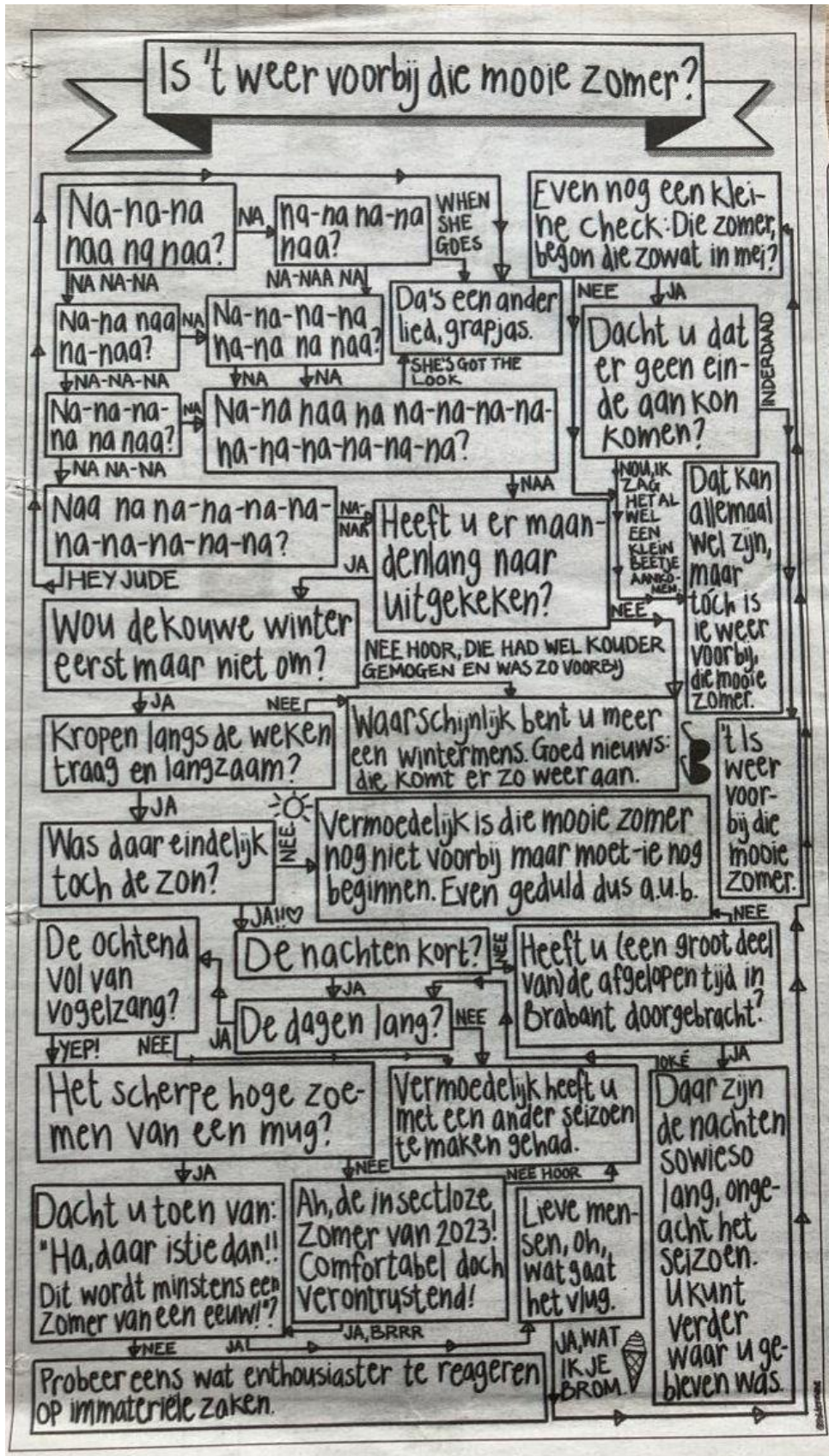
Inge Melis laat u lege plekken in uw agenda vullen met activiteiten die het kernteam van Buurtkring Hertoghe voor u organiseert.

Informatie over een lezing in de buurt door Alex Elaut: *Art-nouveau-architectuur in Antwerpen*.

Fadl en PILAR

Boomdeskundigen omschrijven de boom als onsterfelijk en een van de meest karaktervolle en veelzijdige bomen die er bestaan. Waarom valt deze boom vaak ten prooi aan de kettingzaag?

Verrassingen in ons park.

Voor Kernteam Hertoghe: Nelly Bongers

Activiteiten Buurtkring Hertoghe

Wijndegustatie vrijdag 20 oktober om 19u30 in

Café Biart

Lelièvre Wijnen is niet alleen onze buur maar tevens de oudste onafhankelijke wijnhandelaar in Antwerpen. Ze werken graag met kleine domeinen die kwalitatieve wijnen produceren en zijn steeds op zoek naar nieuwe wijnen voor onze klanten, met mooie typiciteit en expressie van terroir en vakmanschap.

Patrick Lelièvre stelt u op deze degustatieavond enkele mooie en betaalbare wijnen voor. Uiteraard is er gelegenheid tot aankoop.

Om organisatorische redenen vragen wij u vooraf in te schrijven (het aantal plaatsen is beperkt) via buurtkringhertoghe@gmail.com.

LELIÈVRE

— CAVISTE ANNO 1819 —

3

Lezing "de tijd"

Frank Mahieu

met aansluitend burenborrel

Vrijdag 10 november om 20u00

In volle coronatijd organiseerden een aantal vrienden en ikzelf een wekelijkse zoom-bijeenkomst. Om beurten schreven we een korte uiteenzetting over een of ander onderwerp dat ons getroffen had. De gekste onderwerpen: het heelal, de pest in de 13de eeuw, Tolstoï, ... Ikzelf schreef er een over 'Tijd, vriend en vijand'.

In November 2022 bracht ik die uiteenzetting in Nottebohm. Omdat er nog zo veel te vertellen was, besloot ik om er een tweede lezing aan vast te knopen. De NOVEMBERLEZINGEN waren geboren!

Met veel plezier breng ik mijn tweede lezing: Onbewuste tijdservaring, biologische klok, déjà-vu, telepathie, tijdservaring bij planten, droom, ... Geen droge wetenschappelijke uiteenzetting. Integendeel. Wel een eye opener die aantoont hoe fantastisch de natuur in mekaar zit.

Als je TIJD hebt, ben je van harte welkom op *vrijdag 10 november, 20 uur, Nottebohm Wzc.*

Koffie Hertoghe

vrijdag 29 september, 27 oktober, 24 november

*Op de koffie
bij Hertoghe*

*Koffie, thee en gebak.
Genieten en ontmoeten.
Er zijn voor elkaar.*

Niks gezelliger in de namiddag dan even bijbabbelen bij een kop koffie of thee met lekker vers gebak. Hier komen nieuwe initiatieven tot leven of krijgen nieuwe vriendschappen vorm. Inschrijven is niet nodig en je mag zeker nog wat vrienden uitnodigen. Een gebakje met koffie kost slechts € 5,00. *Om 15 uur in de Nottebohmzaal.*

Handwerkclub elke dinsdag om 15 uur

Samen handwerken maar vooral ook genieten van elkaars gezelschap. Breng je eigen handwerk me of werk hier aan één van onze gezamenlijke projecten. Je bent zeker ook welkom om ons gewoon gezelschap te houden.

De handwerkclub wordt gesponsord door Nottebohm en dankzij de vrijwillige inzet van Chrisja, Ria en Mieke is deelname gratis.

Om 15 uur in de Brabozaal, Nottebohm Wzc.

Handwerkclub

Samen werken
Samen leren
Er zijn voor elkaar

Aquarellen met Frank

13 en 27 oktober, 10 en 24 november, 8 december om 15 uur

Ook daar zijn jullie als buur zeker welkom. Ervaring is niet nodig. Frank leert je hoe je ook zonder ervaring tot een zeer mooi resultaat kan komen. De workshops worden gesponsord door Nottebohm en dankzij de vrijwillige inzet van Frank is deelname gratis.

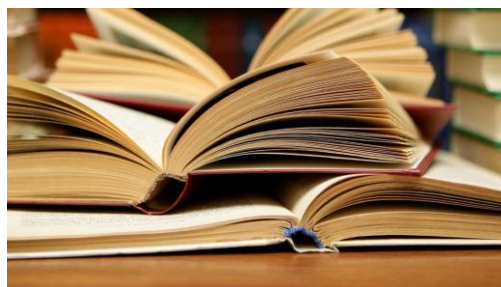
Om 15 uur in Nottebohm Wzc.

Hertoghe Boekenruilkast

Heeft u onze boekenkast reeds bekeken?

Het kastje staat aan de Biartstraat.

Neem gerust een boek of doneer er de boeken die je zelf niet meer nodig hebt. Heeft u een mooi boek gelezen uit de kast? Je mag ons altijd laten weten, zo kunnen we er iets over publiceren in deze krant.

Heeft u burens die nog niet op de hoogte zijn van onze activiteiten?

Nodig hen gerust uit. Zij kunnen zich ook inschrijven voor onze mailings

via <http://eepurl.com/gXFvQH> of stuur een mailtje naar buurtringhertoghe@gmail.com

En verder ???

Voor dit werkjaar zitten er al heel wat nieuwe activiteiten in de pijplijn.

Kijk mee uit naar

- Wijndegustatie 20 oktober
- Novemberlezing 10 november
- Winterfeest en marktje 16 december
- Buurten in de buurt (bezoekjes aan het Schoonselhof, de Roma, Opera, Bourla, het Provinciehuis, ...)
- Winterdrink in het park 21 januari (voorlopige datum)
- Voorjaarsconcert 15 maart (voorlopige datum)

Inge Melis, Buurtcoach Hertoghe

0485 23 05 31

Fotohoekje

Kringgesprek voor de Eerstelijnszone
dinsdag 17 oktober om 14u30

'Praat niet met maar over hen.'

Écht luisteren is een kunst

Vanuit dit idee ontstonden de kringgesprekken. Het is belangrijk dat ook personen met een zorg- en ondersteuningsnood een stem krijgen in de ontwikkeling van onze eerstelijnszone.

Uit deze gesprekken halen we gerichte adviezen voor onze eerstelijnszone.

Reeds voor corona hadden we enkele gesprekken in onze buurtkring, 17 oktober starten we terug op. Iedereen welkom om 15 uur in Nottebohm Wzc.

www.cetro.nl

7

Interesse om mee te doen? Stuur me een [mail](#) of bel me even op.

Nieuwe inbreng voor onze krant

Jullie merken het, we hebben een nieuwe rubriek in onze krant. Frieda Goovaerts met Hakketak.

Heeft u ook interesse om toe te treden tot onze redactie? Zeer welkom.

Nottebohm Wzc en de Buurtkring Hertoghe

Ook in Nottebohm is er heel wat in beweging waar de Buurtkring zeker ook bij gebaat is. Nottebohm zal nog meer culturele evenementen openstellen voor de buurt. De volledige culturele agenda voor dit najaar krijgen jullie deze maand nog in jullie mailbox.

Er zijn ook een aantal samenwerkingen op til.

Zo zal de Parkinsonliga Antwerpen voortaan zijn bijeenkomsten in Nottebohm organiseren waardoor deze ook zeer toegankelijk zijn voor de bewoners van onze buurt die hier baat bij zouden hebben.

Hebben jullie zelf ideeën voor de buurt? Ik hoor ze graag en help ze zo mogelijk mee verwezenlijken.

Inge Melis

Coördinator wonen en leven Nottebohm WZC & Buurtcoach Hertoghe

T 0485 23 05 31

Dit zijn uw burens

ANTWERP-TAX

Karel Oomsstraat 14

Wat is het geheim van de Van Oorschot's?

2029 het jaar dat Antwerp-Tax haar 100-jarig bestaan zal vieren. **Antwerp-Tax is het oudste taxibedrijf van ons land.**

Ik babbel met Koen, 4de generatie Antwerp-Tax.

Overgrootvader, grootvader en vader:

Frans, Jan, en Frank zijn hem voorgedaan als gedelegeerd bestuurder.

Op de eerste verdieping, in het weinig opzichtig, met logo's bekleed, bescheiden uitzien gebouw zit het kloppend hart van de zaak: de receptie, de telefonisten. Koen is een verdieping hoger te vinden.

Als teenager als hulpje van pa begonnen in de zaak, is Koen er nu al meer dan 30 jaar gedelegeerd bestuurder.

De vele foto's binnen aan de muren en op de fantastisch goede website <https://www.antwerp-tax.be/nl> nemen je mee naar een ver verleden. Van Minerva's in het koetstijdperk tot de huidige Mercedes vloot.

In 1927 begint Frans Van Oorschot met de bouw van een grote garage in de Karel Oomsstraat 14 en richt in 1929 een huurautobedrijf op. Chauffeurs in livrei.

In 1933 richt zijn zoon Jan Van Oorschot een taxibedrijf op onder de benaming Antwerp-Tax.

In 1939 wordt de firma een N.V. en telt 50 wagens.

Tijdens de oorlog werd er een poging gedaan om auto's op zolder te verbergen voor de bezetter. Uiteindelijk gingen de Canadezen bij de bevrijding er toch nog mee lopen.

Antwerp-Tax met zijn rijke geschiedenis is door de jaren heen steeds haantje de voorste geweest. Zo waren de Antwerp-Tax voertuigen al in 1958 als een van de eerste taxibedrijven uitgerust met radiotelefonie.

In 1960 nam Frank het roer over en installeerde het gemakkelijke telefoonnummer 38 38 38.

In 1967 is de standaardisatie van het wagenpark een feit en bestaat de volledige vloot uit Mercedes wagens.

Koen aan het roer in 1990. Hij kan veel 1ste'ns op zijn palmares schrijven:

1997 - Als één van de eerste bedrijven in Europa wordt GPS toegepast in taxi's.

Start als eerste Belgische onderneming in 2011 met een app voor Iphone en Android.

2015 - Antwerp-Tax start als eerste Antwerpse onderneming met het inzetten van hybride wagens. Volgend jaar, in 2024,

volledig hybride en elektrisch.

2023 – 8 elektrische wagens. 2030 naar verwachting volledig elektrisch.

Veel investeringen zijn er de laatste 15 jaar gedaan.

2012 - Antwerp-Tax fuseert met *Star taxi & Limo* en vervangt het volledige wagenpark door nieuwe Mercedes wagens.

Koen: “De voorbije 15 jaar heb ik heel actief mogen meemaken. Het is het decennium van de grote investeringen geworden.

Het bedrijf wordt uitgerust met hypermoderne computers en de dispatching geschiedt voortaan met datatransmissie.

Het wagenpark verdubbelde bijna de afgelopen jaren.

We vernieuwden de wagens aan een versneld tempo. Waardoor we vandaag over 100 topklasse wagens beschikken allen van het merk Mercedes uitgerust met navigatietoestel, milieu partikelfilters en een gps trackingsysteem.

Niet alleen de voertuigen maar de hele infrastructuur moest er aan geloven. Onze meer dan 80 jaar oude garage kreeg een nieuw dak met zonnepanelen, een nieuwe bodem, nieuwe dieseltanks, hervoegde muren, sanitair en elektriciteit. De IT infrastructuur in de kantoren werd ook helemaal up to date gebracht.”

Wat vindt de chauffeur ervan?

“Er zijn 100 wagens met meer dan 240 chauffeurs. De wagens hebben allemaal camera’s en een stil alarm.

Ik spring om 5.45 u. uit mijn bed en haal mijn wagen op. De meeste collega’s komen aan met openbaar vervoer of met de fiets. Aan het eind van mijn werkdag breng ik hem weer terug zodat de nachtploeg ermee weg kan.

Ik doe mijn werk graag, al 18 jaar, sinds 2005. Full time is 50 uur per week, of 10 uur per dag! Ik ben 52 en een beetje bang voor de komende 10 jaar, vnl. door de geplande werken aan de Ring.” Ik vraag waarom de meeste taxi’s die in Antwerpen rondrijden meestal al geboekt zijn. “Sinds een paar jaar zegt de wet dat we op vaste standplaatsen moeten wachten. Rondrijden is ook niet goed voor het milieu.”

Koen:

“Bezoldiging gebeurt met een percentage van ontvangsten. De persoonlijke inzet wordt zo gestimuleerd. Het dispatch systeem is op basis van positie. De dagomzet vormt +/- 30% van het salaris. De chauffeurs zijn gemiddeld tussen 35 en 40 jaar oud.

Tijdens covid hebben wij doorgewerkt waar anderen dicht gingen. Continue dienstverlening voor de haven en ziekenhuizen vonden wij belangrijk.

Zijn wij duur? De vele loonindexeringen en de zware investeringen hebben de taxitarieven doen verhogen. Ook de zware milieuverplichtingen voor de voertuigen wegen door....

Er zijn 550 taxi’s in de stad. Antwerp-Tax groepeerd 140 taxivoertuigen op haar telefooncentrale. De overige vergunninghouders in de stad Antwerpen zijn moeilijk bereikbaar en werken hoofdzakelijk vanop de officiële taxistandplaatsen. Uber is weinig actief in

Antwerpen.”

Koen leidt mij door de nauwe gangen.

11

De telefooncentrale. Het kloppend hart op de eerste verdieping. Dag en nacht bemand. Hier worden al de oproepen verwerkt. 20% komt binnen via de app, 12.000 per maand, en dan nog 1800 telefoons per dag. Geen wonder dat ik een bordje “stilte” spot.

De schermen, bovenaan links op de foto, tonen hoeveel oproepen er binnenkomen, hoeveel daarvan niet meteen beantwoord kunnen worden. De dag- en nacht ploegen kunnen bij aankomst beneden in de garage meteen zien hoe druk het is geweest.

Kaderpersoneel is verantwoordelijk voor de verschillende afdelingen. Eén administratieve activiteit is bijv. het doorsturen van boetes – die moeten de chauffeurs zelf betalen.

Ik loop langs prachtige kunstwerken, o.a. van Luc Tuymans (bekende Vlaamse schilder). Een uitspraak van hem is: “Taxi’s zijn de ogen van de stad.”

Er is plaats voor 80 wagens in de garage. Het onderhoud wordt uitbesteed, de schoonmaakkploeg werkt ter plaatse. Particulieren kunnen gebruik maken van de 30 aanwezige laadpalen.

Het logo, **een T in een A** stamt van de 60'ger jaren (een ontwerp van de bekende grafisch kunstenaar Paul Ibou). Hier geldt, wat goed is niet veranderen. Goud of groen? Meer en meer zullen we het groene logo zien, op de elektrische wagens.

Koen's motto voor zijn onderneming is: we zijn een duurzame onderneming, groen en vooruitstrevend.

De burens hebben niets te klagen. Karim uit Bagdad, (net zichtbaar in de schaduw tegen de muur op de kleurenfoto's helemaal bovenaan), is al 10 jaar een naaste buur. Door zijn werk op schepen is hij in Antwerpen beland en gebleven. "Mijn burens zijn vriendelijk en er is totaal geen overlast. Hybride, elektrisch, laadpalen voor particulieren, allemaal goed."

Wat is nu het geheim van de Van Oorschot's?

Het geheim is dat iedere generatie de uitdagingen van de tijd met voortuitziende blik heeft aangepakt. "Continue vooruitstrevend." Een paar voor de hand liggende: oprichting, oorlog, telecommunicatie, covid, de energiecrisis.

Koen zegt: "Vader Frank is mijn dagelijkse raadgever en mijn klankbord. Ik ben fier op mijn familieleden die meeleven met de zorgen van het taxibedrijf en te hulp schieten waar nodig."

Hoe zal de toekomst er uit zien?

Praten tegen je GPS, AI (kunstmatige intelligentie), wagens zonder chauffeur...

Koen speelt met de woorden *maas mobility*, (*mobility as a service*) combi vervoer. Om van deur tot deur te raken kunnen veel vervoermiddelen ingeschakeld worden. Uiteindelijk brengt een taxi je bij jouw deur. Deelwagens zijn daar een onderdeel van.

Genoeg voor zoon Max, met zijn KMO management opleiding, om over na te denken, mocht hij besluiten om Antwerp-Tax 5de generatie te worden.

Koen is momenteel Europees voorzitter van [EuroCab](#). 150 centrales in vooral midden Europa met 7000 voertuigen. Al deze taxibedrijven werken met hetzelfde computersysteem en geven dezelfde kwaliteit van dienstverlening als Antwerp-Tax. En ook nog voorzitter van de Antwerpse Provinciale Taxi Unie (Aptu).

Tot slot de bekende vragen:

Wat ligt er op het nachtkastje?

Net begonnen aan Het Verhaal van Antwerpen, van Bart De Wever

Wat is jouw guilty pleasure?

Whisky – “met mate met de juiste maten”

Wat staat er op de bucket list?

“Het in stand houden van onze familieonderneming. Streven naar kwaliteit en service voor onze klanten. Het taxibedrijf voortdurend mee laten evolueren in een snel veranderende maatschappij en dit vooral op gebied van mobiliteit, duurzaamheid en personeelsbeleid.”

Uw vliegende reporter
Nelly Bongers

Geschiedenis - 125 jaar Minerva

Oproep informatie

Om een grondige studie te kunnen maken van het kasteeltje Kempeneers (nu staan er de appartementen van Grand Yard) zoek ik naar een notarisakte. Van huidige bewoners heb ik al recente gekregen, maar de eigendomsaanhaling gaat niet ver genoeg terug en door de wet op de privacy is het er niet gemakkelijker op geworden. Het is al wel een boeiend stukje geschiedenis aan het worden. Het heeft me altijd gefascineerd waarom er in de Doornelei in het domein er 4 huizen zijn gebouwd en het hoekhuis met de Karel Oomsstraat. Deze woningen dateren van na 1927. Voordien was de Doornelei een smal straatje. Enkel voor voetgangers. Op oude kadasterplannen kun je zien dat er in de inham er een gebouw heeft bestaan. Maar welk? Men spreekt ook van de herberg Nieuw Europa. Burgemeester brouwer Frans Van Hombeek gaat wel in 1889 op de hoek met de Karel Oomsstraat een nieuw hotel met restaurant bouwen. Dus ben ik op zoek naar een notarisakte van de huizen Doornelei 1,3,5,7. Of als er een bewoner van Grand Yard eens zou kunnen bemiddelen bij de projectontwikkelaar om eens in de aankoopakten te kijken naar de eigendomsaanhaling. Op mijn mails krijg ik geen antwoord.

Alle informatie is welkom.

Alex Elaut- stadsgids van Antwerpen
Erfgoedonderzoek voor Hertoghe Actueel
Desguinlei 70, 2018 Antwerpen

Tel 0478 311253

Alex.elaut@proximus.be

---

125 jaar Minerva

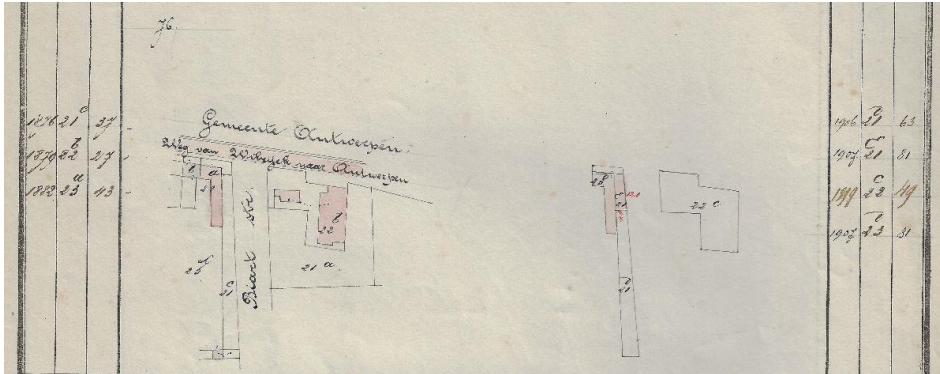
De eerste Minerva fabriek te Berchem

De commanditaire vennootschap S. de Jong & Co. – beter gekend onder de latere benaming Minerva Motors – werd op 15 oktober 1897 opgericht. Zij was gevestigd in een gehuurd pand in de Jacob Jacobsstraat te Antwerpen waar zij fietsen produceerden onder de merknamen Minerva en Romania. De Romania fiets was een goedkopere uitvoering van de Minerva fiets.

De zaak floreerde goed en al snel bleek het gehuurde pand te klein. Op 30 april 1898 kon de vennootschap een terrein van 1.964 m2 aankopen gelegen op de hoek Warandestraat (thans Karel Oomsstraat) en de Biartstraat. Het terrein bestond uit een perceel met opstaand huis en 2 percelen tuin.

Verkoper was het echtpaar Kockx-Billen. Antoon Kockx was een boek- en steendrukker te Antwerpen. Deze laatste had het eigendom slechts 3 jaar daarvoor aangekocht van de erfgenamen van Vanderschrieck-Van kerckhoven. Daniël Vanderschrieck, een hotelhouder te Antwerpen, was reeds in 1876 in het bezit gekomen door aankoop van de erfgenamen Somers-Biart. Het eigendom maakte dus deel uit van het voormalige lusthof Biart.

Onmiddellijk na de aankoop door de vennootschap S. de Jong & Co werd het huis afgebroken en kort daarna startte de bouw van de nieuwe fabriek. Het is dus precies 125 geleden dat de bouw van eerste Minerva fabriek te Berchem plaats had. In de tekst hierna volgt een kort overzicht van tot aan de eerste jaren van de twintigste eeuw.

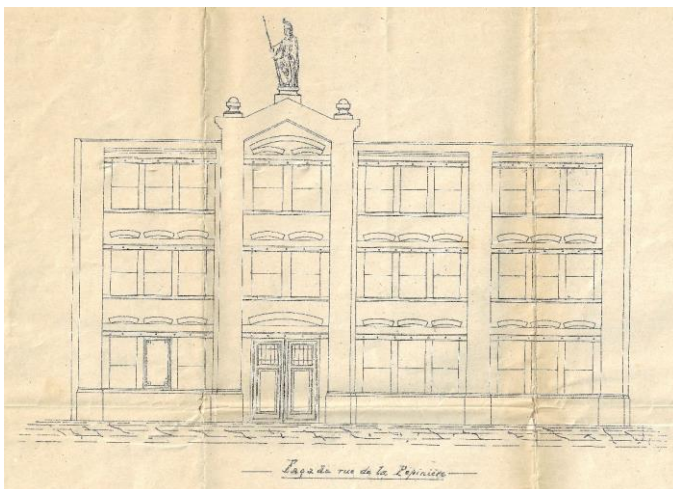

15

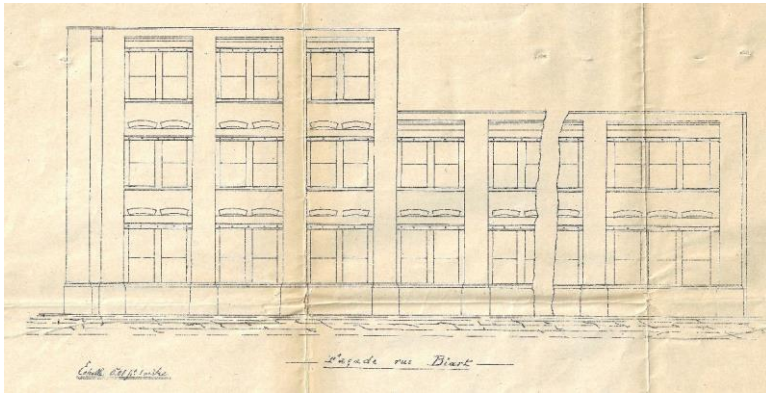
Kadasterkaart hoek Karel Oomstraat (huis met tuin 1898)

Om de nieuwe fabriek te financieren werd het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap opgetrokken van 200.000 fr. naar 450.000 fr.

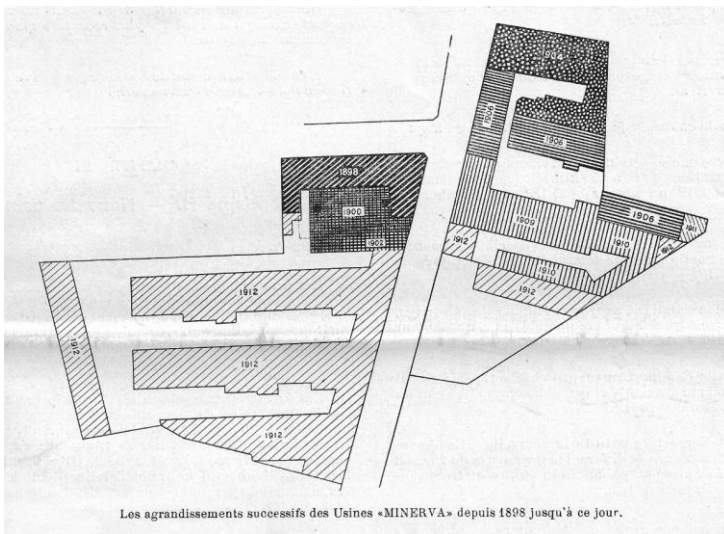
Voor het ontwerp werd architect Hasse aangesteld. Aan de Warandestraat telde het gebouw 2 verdiepingen en aan de Biartstraat, achter het hoofdgebouw, 1 verdieping. De hoofdingang was aan de zijde van de Warandestraat. De gevel was 24,80 meter lang. Aan de Biartstraat had het gebouw een lengte van 55,60 meter. Een stoommachine van 150 PK bediende door middel van riemen en aan het plafond opgehangen assen de vele nieuw aangekochte machines.

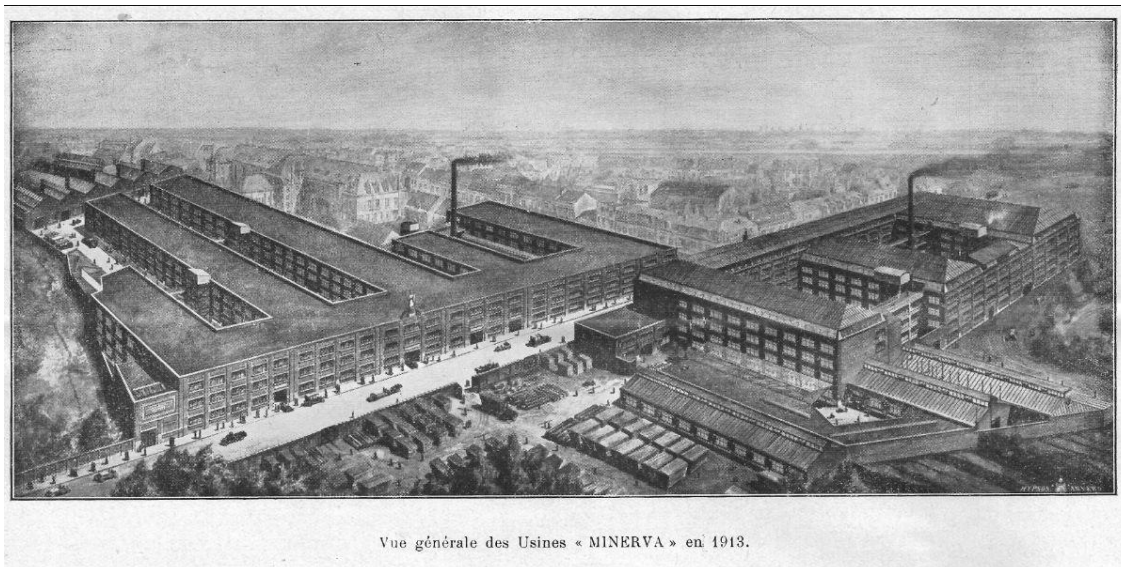
Bouwplan 1898, architect Hasse - voorgevel Karel Oomsstraat met beeld Minerva

Bouwplan 1898, architect Hasse - voorgevel Biartstraat

Opeenvolgende uitbreidingen van de Minervafabriek. Hoek Biartstraat - Karel Oomsstraat

Minervafabriek 1913

De fabriek werd erg snel opgetrokken. De precieze datum van ingebruikname is niet gekend, maar dit moet vermoedelijk in de eerste helft van 1899 geweest zijn. Een briefhoofd gedateerd 7 maart 1899 vermeldt reeds het nieuwe adres. De fietsproductie nam snel uitbreiding. Met circa 200 fietsen per week was het ritme driemaal hoger dan in de Jacob Jacobsstraat.

De beste wielrijders werden aangetrokken om de Minerva fiets te promoten. Op de velodroom van Zurenborg werd menig wedstrijd op een Minerva fiets gewonnen.

Maar de directie koesterde ambitieuzere plannen. In de loop van 1899 werd geëxperimenteerd met de productie van motorfietsen. Dit bleek echter moeilijker dan verwacht. De vennootschap S. de Jong & Co koos uiteindelijk voor een systeem van de Zwitserse firma Luthi & Zürcher. Deze laatste had een manier uitgevonden en gebrevetteerd waarbij een fiets omgebouwd kon worden tot een motorfiets. Hierbij werd de motor met een "clip on" systeem onderaan de voorste buis van het fietskader vastgemaakt. De benzinetank werd opgehangen aan de bovenste buis en de kracht van de motor werd met behulp van een riem en extra velg overgedragen op het achterwiel. Een ideale oplossing voor een fietsenfabrikant. In de loop van 1900 werd de licentie aangekocht en de eerste Minerva motorfietsen verlieten rond het jaareinde de fabriek.

De productie van de Minerva motorfiets vereiste al een uitbreiding van de nog gloednieuwe fabriek. In 1900 werd aan de zijde Biartstraat op de bestaande fabriek een verdieping toegevoegd. Het gebouw werd verder ook op de binnenkoer vergroot.

Het is niet duidelijk of het Minerva beeld dat we op het ontwerp van architect Hasse van 1898 boven de ingang zien, effectief de gevel bekroonde. Er zijn me geen foto's van vóór de uitbreiding van 1900 gekend. Het lijkt er wel op dat bij latere uitbreidingen aan beide zijden van de Karel Oomstraat boven de nieuwe hoofdingangen een groot Minerva beeld stond.

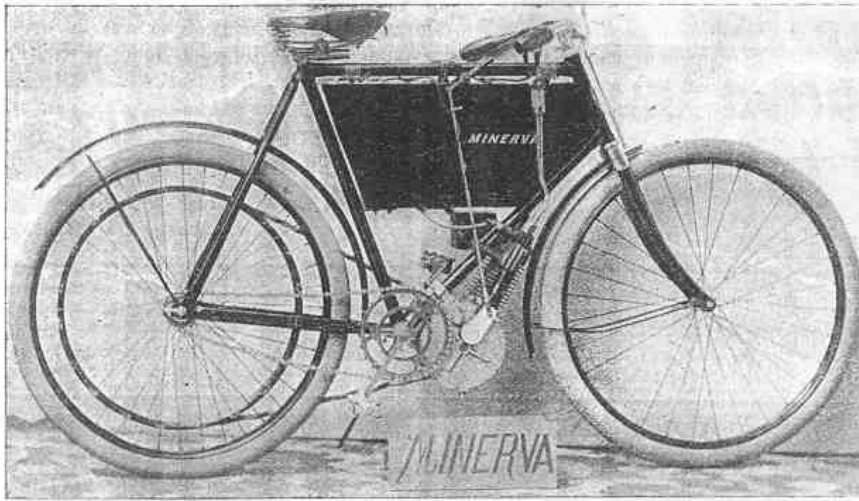
De Minerva motoren en motorfietsen hadden vrijwel onmiddellijk een groot succes. Tientallen buitenlandse constructeurs plaatsten een Minerva motor in een eigen ontworpen frame.

Het succes was in de eerste plaats te danken aan de kwaliteit en betrouwbaarheid van de Minerva motor. Maar ook aan de overmoedige inzet van goudhaantje Jan Olieslagers - beter gekend als "de Antwerpsche duivel" - die talrijke wedstrijden won met een Minerva motorfiets. De reputatie van zowel Jan als Minerva nam al snel een hoge vlucht.

Advertentie 1901

„MINERVA“ Motor-rijwielen muntten uit door de eenvoudige en levens „uiterst vernuftige inrichting hunner organen.

„MINERVA“ Motor-rijwielen loopen ook met den motor buiten werking zoo licht als een gewoon rijwiel.

De „Minerva“ Motor-rijwielen vinden niet slechts in Holland een enorm succes, maar worden ook door de grootste en meest bekende Engelse, Fransche en Duitsche Rijwiel-fabrieken voor hunne machines aangenomen. Men consulteere slechts de buitenlandse vakpers. Haar beoordeeling is **gelijkluidend**:

„De MINERVA Rijwiel-motor is de meest praktische van alle bestaande systemen.”

Eenige Importeurs voor Holland en Koloniën:

Manufre des Cycles et Automobiles „MINERVA”.

Reguliersgracht 97, AMSTERDAM.

1901

Advertentie 1901

Manufacture des Cycles Minerva & Romania

S. DE JONG & Co

ANVERS-BERCHEM

Rue de la Pépinière & rue Biart

Anvers-Berchem le 7 Mars 1899

SPECIALITE DE CADRES PIÈCES DETACHÉES et moyeux EXPORTATION

A.B.C. Code used 4th Ed. Téléphone 2444
Adresse Télégraphique: DE JONG-VELOOS-ANVERS

de Jong & Co briefhoofd 1899

Ook de Engelse importeur David Citroen had een niet onbelangrijk aandeel in het commercieel succes. Het grootste deel van de productie werd via Groot-Brittannië over het gehele British Empire verdeeld.

De families de Jong en Citroen waren wellicht geen onbekenden voor elkaar. Beiden behoorden tot de Amsterdamse joodse gemeenschap.

David Citroen was overigens de neef van André Citroen, die na de eerste wereldoorlog het nog steeds bestaande automerk Citroën op de markt bracht.

In 1903 wijzigde de naam van de vennootschap in Minerva Motors Ltd. De maatschappelijke zetel verhuisde naar London en het maatschappelijk kapitaal werd stevig verhoogd naar 3.250.000 fr. David Citroen werd voorzitter van de Raad van Bestuur.

Dat jaar werden circa 9.000 motoren en volledige motorfietsen gebouwd. Om aan de vraag te kunnen voldoen werd de fietsproductie stopgezet. Vanaf 1904 bestond het gamma enkel nog uit motorfietsen waarbij de motor verticaal in het kader gemonteerd werd. Technisch was dit een betere oplossing.

Intussen bereidde de studiedienst de productie van een auto voor. Een nieuwe uitbreiding van de fabrieken was nogmaals noodzakelijk. Op 28 december 1904 werd aan de overzijde van de Warandestraat een grote nieuwe fabriek in gebruik genomen. De eerste Minerva auto's verlieten in de loop van 1904 de fabriek en vanaf 1905 draaide de autoproductie op volle toeren.

Minerva motorfietsen werden tot einde 1908 gefabriceerd. Het succes van de Minerva auto's was immers te groot geworden. Het hier afgebeelde overzicht met de gestage uitbreidingen van de fabrieken tot 1913, toont dit succes duidelijk aan

De firma S. de Jong & Co kocht op 30 april 1898 2 percelen tuin en 1 perceel met een huis van de echtgenoten Kockx-Billen. De akte werd verleden voor notaris Verbeeck. Het perceel is afkomstig van de echtgenoten Somers-Biart. Het gebouw werd nog datzelfde jaar afgebroken en de nieuwbouw zou in de eerste helft van 1899 al in gebruik genomen worden.

Bijdrage van Paul J.L.C. De Mol

die al verschillende jaren opzoekingswerk heeft gedaan i.v.m. de Minervafabrieken.

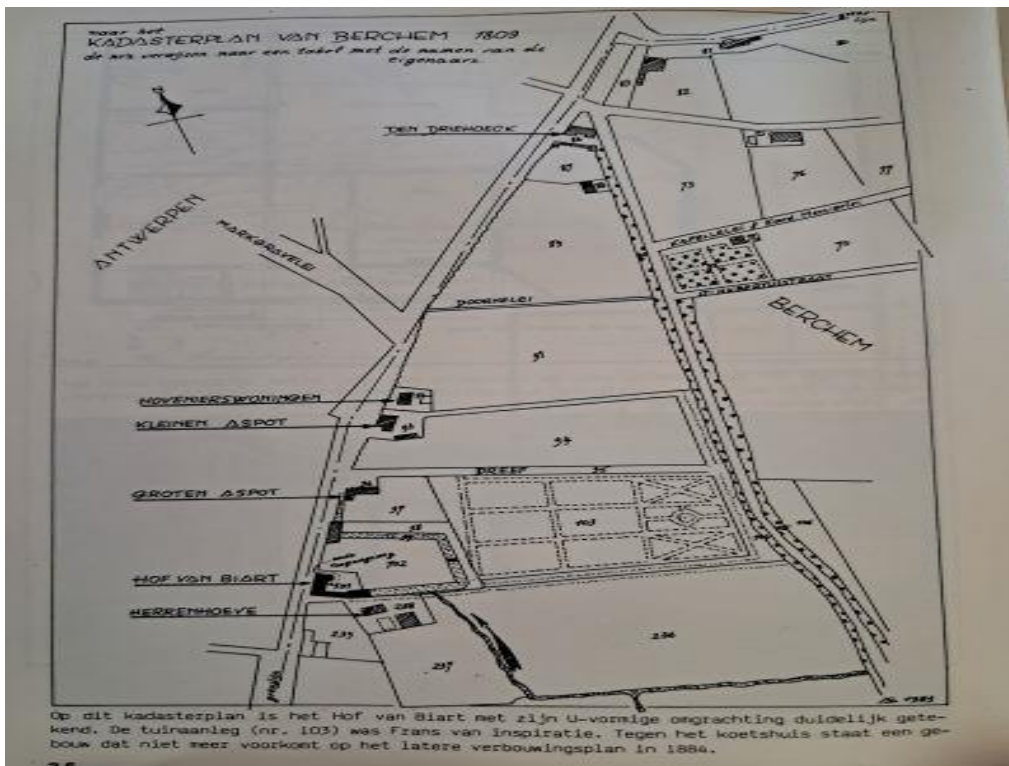
...

Aanvulling Alex Elaut.

De fabriek werd gebouwd op het terrein van het oude hof van plaisantie "DEN GROOTEN ASCHPOT". Het werd aangekocht door Jean François Ferdinand Biart op 26 oktober 1808. Het was afkomstig uit het nalatenschap van de heer Edmond Louis Joseph Cambier en zijn echtgenote Maria Francisca De Bruyn, ingevolge proces verbaal van eindelijke toewijzing opgemaakt te Antwerpen. Het goed komt uit een schenking van Jean Joseph Cambier, priester, ingevolge akte van 7 juli 1794. (E.H. Cambier zal op die manier zijn goederen willen veilig stellen. De Fransen eisen de eigendommen op van kerk en priesters. In 1846 worden alle eigendommen van J.F.F Biart gelegen te Berchem geveild. De dochter Marie Françoise Biart is de laatste bewoonster van De Grooten Aschpot. In 1881 worden al haar bezittingen geveild. Door de erfgenamen werd een verkavelingsplan getekend. Een aanvraag werd ingediend voor twee straten. De Biartstraat en de Somersstraat (nu Bronstraat). Op de "caerte van den streeck tussen de Marckgraveley" uit 1698 wordt 'Den Aspot' reeds vermeld. Nu tegenover het huidige Domein Hertoghe bevond zich nog de "Kleinen Aschpot".

De Minervafabrieken zijn gebombardeerd tijdens WOII. In welk.jaar is nog niet erg duidelijk. Informatie is altijd welkom.

De ruïnes zijn tot in de jaren vijftig blijven bestaan. In 1960 is de Peugeotgarage gebouwd. Nu Albert Heyn

Minervafabriek nu appartementsgebouw Louise-Marie

Alex Elaut- stadsgids van Antwerpen
 Erfgoedonderzoek voor Hertoghe Actueel
 Desguinlei 70, 2018 Antwerpen

Tel 0478 311253

Alex.elaut@proximus.be

Wist U dat?

Er wordt gezorgd voor Domein Hertoghe

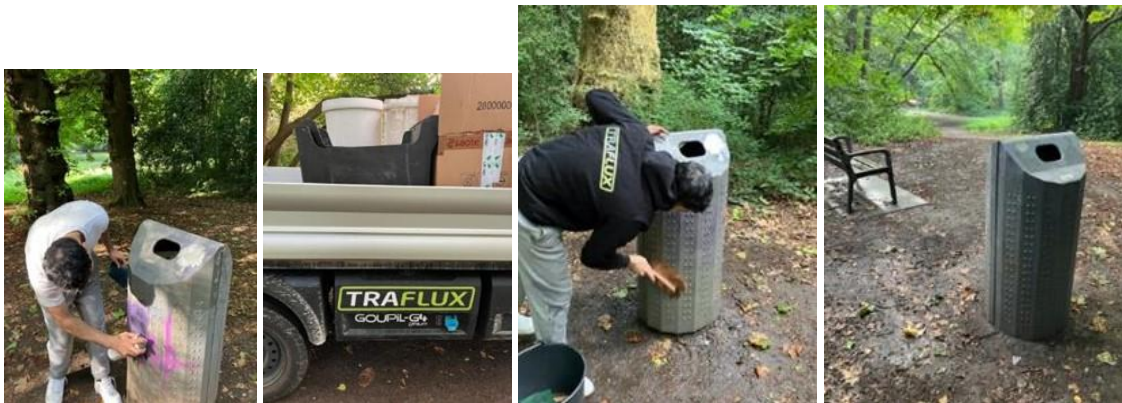
Fadl en PILAR

Gewapend met borstels, spuitbussen en doeken bindt Fadl de strijd aan tegen graffiti op de vuilbakken in het park.

In opdracht van de stad zorgt TRAFLEX, gevestigd in Houthalen, voor het onderhoud van de 4000+ stadsvuilbakken PILAR in Antwerpen. Ze kunnen dus niet zo vaak langs komen in ons park als wij zouden willen.

Het is Fadl's eerste werkdag bij Traflux. Zijn baas wacht op hem in de bedrijfswagen; het resultaat van Fadl's werk zal immers voor zichzelf spreken. Hij wordt gevraagd om voor de foto zijn trui met het bedrijfslogo aan te trekken. Hoewel een graffiti-werende laag de stadsvuilbak beschermt tegen graffiti en stickers is het toch een heel geschrob voordat alles eraf is. Hij zegt het fijn te vinden dat hij meteen voldoening heeft van zijn werk.

Ik zie de volgende dag alle vuilbakken in het park glimmen in de ochtendzon, zonder stickers, zonder kleurige 'kunstwerken'. De graffiti op de letters H E R T O G H E is eindelijk ook verwijderd.

De leek, d.i. alle niet-graffiteurs, ervaart graffiti als "een irritant, het trekt slukstorten aan". Alleen ingewijden herkennen de spuitbushandtekening – de zgn. "name tag"; het draait om de maker. Op het eerste gezicht lijken de 'kunstwerken' in ons park op gewoon vandalisme. Fadl's baas vertelde me dat hij 3 jaar op rij, ergens op Linkeroever, steeds dezelfde enorme handtekening heeft moeten verwijderen van een PILAR vuilbak; de lockdown heeft er een eind aan gemaakt. Is de maker verhuisd of eruit gegroeid? Succes met jouw job Fadl, voor je het weet mag jij nieuwkomers aanwijzingen geven.

Google zegt dat graffiti een subcultuur kan genoemd worden, eentje met diverse vormen en

een lange traditie. Het begrip graffiti komt uit het Italiaanse woord "grafficar" wat staat voor tekenen, markeren, schrijven, graveren. In opdracht gemaakte muurgraffiti kan zeker voor kunst doorgaan: kunstig en emotieopwekkend.

Het was er altijd al, een diep menselijke behoefte om een spoor achter te laten. Gelukkig is er maar één boom in het park waar initialen op gekrast zijn.

Nelly Bongers

Hakketak

22

Frieda Goovaerts is een buur die woont in den Dreyhoek. Ik leerde haar als buurtcoach kennen toen ze ons wist te mobiliseren actie te ondernemen voor een oude boom die geveld zou worden ten bate van het nieuwe complex Grand Yard. Resultaat - de boom staat er nog in zijn volle glorie.

Sinds Frieda wegens gezondheidsproblemen nog moeilijk het huis kan verlaten schrijft ze wekelijks een blog om in contact te blijven met de buitenwereld. Eentje daarvan publiceren we in de krant, de andere kan u lezen op haar [webpagina hakketak](#).

Over de reden van haar blog laat ik haar zelf aan het woord: "Om over van alles en nog wat mijn zegje te kunnen doen: vriendschap, studie, koken, planten, reizen, lezen, wandelen, TV, fotograferen, relaties, geschiedenis, Netflix, aardrijkskunde, gezondheid en alles wat er nog op mijn pad komt, maar verwacht zeker geen academische taal.

Ik hoop dat volgers mijn blog kunnen appreciëren en verder hoop ik dat ik nog veel jaren mag bloggen. Alvast bedankt aan iedereen die met mijn verhaal wil meegaan."

Tongen

Er zijn kamerplanten die er als tongen uitzien (in de spreektaal vrouwentongen genoemd) en waarom die puntige bladeren geen mannentongen heten, daar heb ik geen antwoord op gevonden. Het gaat hier over de Sansevieria, een kamerplant die niet kapot te krijgen is, tenzij je ze verzuipt in té veel water. Maar wat zijn kamerplanten eigenlijk? Dat zijn planten die hun habitat in de natuur hebben en die wij binnenhalen in onze woonkamers waar ze onze lucht mogen zuiveren en gedoemd zijn tot een miserabel leventje in een veel té klein potje. Een verloren plekje in onze woning moet door een uitheems plantje worden opgevulld en komt er dikwijls terecht in het tegenovergestelde van wat het nodig heeft. Wil hij in de schaduw staan, dan krijgt hij volle zon en omgekeerd! Wil hij uit de tocht, dan staat hij in volle

tocht! En omgekeerd. En wil hij weinig water dan krijgt hij emmers water te verwerken en ook hier weer omgekeerd. Ocharme!

Pas op, ik heb ook kamerplanten en probeer hun ellende zo veel mogelijk te verzachten door ze te bestuiven met regenwater, door ze roze korrels of aangepaste meststof te voederen en door er af en toe een praatje mee te maken. 't Schijnt dat dat helpt.

Bij mijn ouders, mijn grootouders, tantes en nonkels van de vorige generatie heb ik nooit één enkele échte plant binnen in huis gezien, wel buiten tuinplanten, bloemen, groenten, fruitbomen en zo verder. Geen palmbomen, citrusstruiken noch gesnoeide olijfbompjes! We staan er niet bij stil waar we mee bezig zijn.

Maar ik moet tot mijn schade en schande toegeven dat ik kamerplanten (échte, geen plastieken) de max vind. Ze verrassen mij soms met de schoonste cadeautjes zoals échte bananen, bloemen zoals van de Sansevieria en de Hibiscus.

Een Monstera had zich als klein plantje opgewerkt tot aan het plafond van mijn living en wist zich toen geen raad meer. Ik heb hem moeten helpen maar of hij dat zo plezierig heeft gevonden, daar vrees ik voor. Nadien moest ik de muur terug schilderen want hij had zich er als een baby'tje aan vastgeklampt en de verf en het bezetsel uit pure wanhoop losgetrokken. Waarschijnlijk zouden we in zijn plaats juist hetzelfde gedaan hebben. Zijn wij nu beulen als wij zo met levend goed omgaan?

Dat brengt ons bij de vraag of we planten mogen eten want dat zijn, net zoals de dieren, levende wezens, die groeien, bevruchten, vermenigvuldigen, er ziek bijliggen en sterven als ze niet de verzorging krijgen die ze nodig hebben. Eigenlijk doen planten hetzelfde als dieren en wij mensen of ben ik nu aan 't overdrijven, waarschijnlijk wel. Maar als we geen dieren noch planten meer zouden mogen eten, wat blijft er dan nog over?

Lieve lezers, neem mijn vraag niet al te serieus. Het zijn maar bedenkingen waar ik graag enkele minuten bij stil sta.

BOEDDHA: "De tong kan, net als een scherp mes, doden zonder bloed te laten vloeien".

Frieda Goovaerts

Cultuur in de wijk

Alex Elaut:

Art-nouveau-architectuur in Antwerpen.

Donderdag 19 oktober 20u

PASTORY

Sla een cultureel magazine open dit jaar en je ziet reclame voor het art-nouveau-jaar in Brussel. Er zijn dan ook heel wat parels van deze kunststroming terug te vinden. Toch mogen we in Antwerpen ook zeer fier zijn op het art-nouveau-erfgoed. Erfgoedkenner Alex Elaut schreef reeds enkele boeken over de architectuur in de Bell epoque. Hij neemt ons tijdens deze lezing graag mee op tocht doorheen de Antwerpse straten, toont foto's en vertelt over zijn plaatsbezoeken aan zowel privé als publieke gebouwen. We krijgen zo ook een blik op interieurs en op de carrières van de architecten. Deze lezing gaat door in **KDG Sint-Lucas, Vanschoonbekestraat 143.**

Praktisch: We hebben graag dat je inschrijft voor deze PaStory-lezing, dat kan via bert.kwaspen@skynet.be of via het googleformulier (scan dan deze QR-code).

Betalen doe je ter plaatse: €8 en €5 voor studenten.

PaStory is een lezingreeks die ontstaan is in de schoot van de Sint-Laurentiuskerk in de Markgravellei. De Karel de Grote hogeschool en het Davidsfonds zijn onze partners.

(Liberaal Volkshuis "Help U Zelve". Bron: Art Nouveau World)

Kunst in het provinciehuis:

Publiek Park

Van 15 september tot 1 oktober vind je in de tuin rond het Antwerpse provinciehuis werk van kunstenaars die deelnemen aan het festival Publiek Park. Hierbij aansluitend maakten we met de curatoren een selectie uit de provinciale kunstcollectie, gratis te zien in het provinciehuis tot 1 december.

Sonja Rosalia Bauters - Het klaverjaar

Van 15 september tot en met 1 oktober 2023 vindt Publiek Park plaats, een festival rond beeldende kunst in de publieke ruimte, dit jaar met het Harmoniepark en Albertpark als uitvalsbasis. Ook in de [tuin rond het provinciehuis](#) krijgen enkele kunstwerken tijdelijk een plek. Je zal er origineel werk kunnen zien van kunstenaars Christiane Blattmann, Guy Woueté, Leander Schönweger en Jakub Jansa.

Publiek Park vormde een aanleiding om met de curatoren een opstelling voor de kunstinstallatie in het provinciehuis uit te werken. De collectiepresentatie is te zien van 15 september tot en met 1 december 2023. Gratis toegankelijk op werkdagen van 8 tot 18 uur (gesloten tijdens weekends en op 1 en 2 november).

Over de kunstcollectie

Met een verzameling van ruim 2200 objecten bezit de provincie een rijke en diverse kunstcollectie. Het merendeel van de collectie is afkomstig van kunstenaars die een link hebben met de provincie Antwerpen. Het provinciebestuur zorgt ervoor dat haar kunstwerken op verschillende locaties toegankelijk zijn voor het grote publiek. In het provinciehuis wordt een deel van de collectie in wisselende opstellingen getoond in de installatie [Every Collection Hides Another Collection](#).

Ontmoetingen

Tamburini
speelt muziek
van de
middeleeuwen
tot de 17de eeuw

zaterdag 14 oktober 2023 - 20.00 uur
kerkje van Millegem
Sint-Antoniusstraat 39, Millegem-Ranst

zondag 22 oktober 2023 - 11.00 uur
woonzorgcentrum Nottebohm
Biertstraat 2, Antwerpen

kaarten 15 euro
jovanherck99@gmail.com
of bij de muzikanten

Love2Arts Gallery

Residentie Hertogenpark, Desguinlei 90, 2018 Antwerpen
0498 30 60 10

Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen

Zaterdag 23 september 2023
om 20 uur

Piano Recital

Geert Ott

Haydn - Mozart - Chopin - Liszt - Rachmaninov

Toegang 20 €
Reservatie 0498 30 60 10

Sorodha
1814

Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen

Zaterdag 30 september 2023 om 20 uur

Recital Hobo en Piano

Schumann, Gál, Nielsen, Poulenc

Alexios Lizos

Korneel Alsteens

Toegang: 20€ Reservatie 0498 30 60 10

Sorodha
1814

26

Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen

Zaterdag 7 oktober 2023 om 20 uur
Toegang 20€
Reservatie 0498 30 60 10

RECITAL

Duo Dierinck - Brackman

dwarsfluit & piano

Bach - Escher - Franck - Ravel

Sorodha
1814

SORODHA
1814

Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen

Saturday 14 October 2023 at 8 pm
Entry fee 20€, -18 years Free
Reservation 0498 30 60 10

RECITAL

Lora Markova & Syon Najman

violin & cello

Martínu - Glière - Servais - Kodály

SORODHA Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen
Samedi 21 octobre 2023 à 20h

Soirée Romantique
Andrzej Grudzień *violon*
Yasuko Eguchi *piano*

Tchaïkowski - Wieniawski - Kreisler - Sarasate - etc

Tickets 20C
Réservation 0498 30 60 10

SORODHA Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen
Saturday 28 October 2023 at 8 pm
Entry fee 20C, -18 years Free
Reservation 0498 30 60 10

SOLO RECITAL
Shuya Tanaka
cello

The first Suites
Bach - Van Vlierberghe
Reger - Tanaka

 Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen
Zaterdag 18 november 2023 om 20 uur
Toegang 20C
Reservatie 0498 30 60 10

PATIPAMI

Meeslepende Latino-vibes met hier en daar een zweem Franse chanson, stijlvol gebracht door virtuoze muzikanten en klassezangeres Vanesa. Een optreden van PaTi-PaMi is een must-see voor fijnproevers en levensgenieters!

Vanesa Diaz Gil zang
Patricio Grande flamenco gitaar
José-Luis Montiel basgitaar
Peter Van Woensel percussie
Robert Denies gitaar componist

 Love2Arts Gallery
Desguinlei 90
2018 Antwerpen
25 november 2023 om 20 uur
Toegang 20 C
Reservatie 03 498 30 60 10

CONCERT
Blindman Kwartet
Abdel Rahman El Bacha *piano*

Stefanie Van Backlé
Femke Verstappen
Monica Goicea
Suzanne Vermeyen

K. Saariaho - S. Reich - A. Dvorak

SORODHA

PARK vondsten

Het blad is van de Ginkgo biloba, Japanse notenboom. In het park vind je hem dicht bij de hoofdingang, een jong boompje, met een zwart rubberen sokje.

Oorspronkelijk uit China. Een heel sterke en oude boom, van nog voordat de loofbomen op aarde verschenen, de prehistorie. Er zijn fossiele bladeren van 270 miljoen jaren geleden teruggevonden. De dinosaurussen overleefden de gevolgen van de meteorietinslag niet, de ginkgo wel. Ze trokken zich zelfs niets aan van de Hiroshima bom. Boomdeskundigen omschrijven de boom als een van de meest karaktervolle en veelzijdige bomen die er bestaat.

De geslachtsnaam Ginkgo is afgeleid van het Japanse 'ginkyo', 'gin = zilver' 'kyo = abrikoos'. De vruchten van de Japanse notenboom zijn botanisch gezien de zaden, maar ze lijken op vruchten doordat de zaadhuid vlezig is.

'Bi-loba' betekent 'twee lobben' en verwijst naar de vorm van de bladeren.

De boom is tweeslachtig: aparte mannelijke (de meeste die hier aangeplant worden) en aparte vrouwelijke bomen. Enkel de vrouwelijke bomen krijgen vruchten. Ze zijn pas geslachtsrijp rond hun 20ste jaar. Als de zaden in het najaar op de vochtige grond vallen, begint de vlezige zaadhuid te rotten en valt hij er af, waardoor een zuur vrijkomt dat ruikt als boterzuur. In China en Japan

worden de bomen juist gekweekt voor de zaden die in de vruchten zitten. Daar zijn ze vaak te zien bij tempels en worden als een god vereert. 15% van alle bomen in Japan zijn ginkgo's.

Vele kunstenaars zijn geïnspireerd door de Japanse notenboom. Het was de lievelingsboom van Goethe. Hij heeft er enkele honderden opgekweekt en geplant. Ook schreef hij er in 1815 een sonnet over, *Gingo biloba*.

Voor bomen in het algemeen is de stad een onvriendelijke omgeving. De ginkgo verdraagt droogte, strooizout, bestrating en luchtverontreiniging goed. Daarom worden ze behalve als parkboom ook veel als straatboom toegepast. In zekere zin zijn ze onsterfelijk.

Zijn, of beter gezegd haar, enige vijand is de kettingzaag van de gemeente als er per abuis vrouwelijke ginkgo's zijn geplant i.p.v. mannelijke.

“Aalter kapt bomen omdat de vruchten te veel... stinken

Brugge kapt boom met stinkende vruchten

05 JUNI 2007 OM 00:00 UUR | Tom Le Bacq

Brugge zal een deel van de Japanse notenbomen in de Rustenburgwijk omkappen.

De wortels van de bomen vernielen het voetpad en de vruchten stinken naar uitwerpselen.”

Laten we hopen dat niemand die fout heeft gemaakt in ons park.

Waar te zien

De oudste notenbomen buiten Azië staan in Kew Gardens (kiemjaar 1754); in het Belgische Geetbets (omtrek 522 cm, mogelijk geplant in 1730); in de Leidse Hortus (omtrek 480 cm, geplant in 1785); in de Utrechtse Hortus (omtrek 430 cm); en in Elst (omtrek 420 cm).

Laat die quiz nu maar komen, we weten alles over gingko's.

Thérèse Verschueren – natuurgids - en het internet komen ook te hulp bij de zoektocht naar de herkomst van de noten boven.

Thérèse: “De noten komen van een andere 'exoot', de zwarte of Amerikaanse walnoot, familie van onze okkernoot.

Prachtige boom, laat in blad, vroeg bladverlies, goede noten, maar ijzersterk en moeilijk open te breken; eekhoortjes doen het wel goed met hun knaagtanden.

Die boom is dus de Amerikaanse variant van 'onze' okkernoot of walnoot met de eetbare noten die we kennen en waarvan we de noten binnenkort kunnen oprapen of knuppelen als je een eigen boom hebt, maar toch niet zonder risico's voor boom en jezelf!

Wordt het een goed jaar? er is een groot verschil in productie van jaar tot jaar afhankelijk van verschillende factoren tijdens voorafgaande lente en zomer.

De boom werd al lang geleden bij ons ingevoerd door de Romeinen, de zwarte veel later en is niet zo interessant voor de noot, maar kan ook een hele mooie boom worden.”

In het park staat een exemplaar meteen rechts bij de Wezenberg ingang, ook eentje bij de banken tegen de achtertuinen van de Jan Van Rijswijcklaan.

Hoe verrassend kan de natuur zijn.

De radio maakte er melding van. Veel nattigheid, op veel plaatsen veel paddenstoelen plotseling. Pracht exemplaren zijn er te vinden in het park.

Zo maar in het gras

Deze is hard als hout

Met recht een PADdestoel

Beukenootjes, tamme- en paardenkastanjes

Parkbezoekers zijn alert geweest want er was geen enkele eerbare, tamme kastanje meer te vinden deze week. Met 2 of 3 komen ze uit hun stekelige omhulsels. Er zijn legio recepten met tamme kastanjes: rauw, gepoft, kastanjejam, kastanjesoep, chocolade-kastanjemousse, kastanjemeel voor brood .....

Er zijn ook legio toepassingen voor de paardenkastanjes. Ze zijn echter niet eetbaar, giftig zelfs, behalve voor paarden die ze vroeger toegediend kregen voor hoest.

Ze zijn rond en uitstekend geschikt voor allerlei toepassingen. Met touwjes eraan spelen Engelse en Ierse kinderen *conkers*.

Beukenootjes kun je prima rauw eten. 20 Rauwe beukenootjes is echt het maximum. Er zit namelijk blauwzuur in en dat is giftig in grotere hoeveelheden.

Met hulp van google,

Nelly Bongers

Heeft u nog vragen, bedenkingen, ideeën voor deze buurtkrant of voor de buurt? Heeft u zin om mee aan te sluiten bij het kernteam Hertoghe? Aarzel niet om ons te contacteren buurtringhertoghe@gmail.com of T: 0485 23 05 31

Buurtring Hertoghe is een initiatief van Nottebohm WZC en kon tot stand komen met de ondersteuning van Burgerbegroting District Antwerpen, Koning Boudewijnstichting, steunfonds GZA

